

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА СТАТИСТИКИ

УДК 657

ПОРІВНЯННЯ СТАНДАРТІВ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Безверхня Ю.В., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

У сучасних умовах ведення бізнесу вітчизняні підприємства, у тому числі й аграрні, при розробці систем бухгалтерського та управлінського обліку повинні враховувати вимоги міжнародних стандартів. Впроваджуючи управлінський облік, керівники підприємств задаються питаннями, пов'язаними з інтеграцією або сумісністю різних стандартів облікових даних. Ведення управлінського обліку та формування звітності можуть здійснюватися відповідно до національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО), Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), загально-прийнятих принципів бухгалтерського обліку США (US GAAP) або у змішаному варіанті. Але кожний із цих стандартів має свої особливості використання.

Вибір системи управлінського обліку визначався специфікою діяльності підприємства, складом господарських операцій, а також необхідністю подання фінансової звітності, сформованої за тими чи іншими стандартами, зовнішнім користувачам. Слід зазначити, що вплив останнього фактора не може бути визначальним при виборі принципів ведення управлінського обліку, тому що представити звітність відповідно до МСФЗ або GAAP можна й за допомогою трансформації звітів, сформованих за П(С)БО. А це вже, на нашу думку, не має ніякого відношення до управлінського обліку. Можна відзначити, що якість такої звітності уступає якості звітності, сформованої безпосередньо з даних облікової системи, що веде облік за принципами МСФЗ або GAAP, і що процес

трансформації досить трудомісткий. Але вартість розробки методології трансформації та програмного забезпечення порівняно не високі, що для підприємств з обмеженими фінансовими ресурсами може послужити вирішальним фактором для ведення управлінського обліку за П(С)БО.

Аналізуючи основні положення МСФЗ на предмет можливості використання інформації для цілей керування підприємством проглядається виразний зв'язок з міжнародною практикою управлінського обліку [1, с.41].

Зокрема, це стосується методів обліку витрат і системи бюджетного керування. Вибір методу обліку витрат, а також їхня класифікація залежать від того, яке управлінське завдання необхідно вирішити. Аналізуючи українську та міжнародну практику управлінського обліку, можна виділити наступні основні завдання: розрахунок собівартості виробленої продукції та визначення розміру отриманого прибутку, ухвалення управлінського рішення та планування, контроль і регулювання виробничої діяльності за центрами відповідальності.

Відповідно до МСФЗ 2 «Запаси» витрати підрозділяються на прямі та непрямі, постійні та змінні. Таке групування витрат широко використовується в управлінському обліку для розрахунку собівартості виробленої продукції та визначення розміру отриманого прибутку. Так, наприклад, розподіл витрат на змінні та постійні становить основу системи калькулювання для цілей керування – метод обліку прямих витрат (direct costing) [2, с.26].

Отже, на підприємстві, де обсяг випущеної продукції часто залежить від зовнішніх факторів (наприклад, терміни постачання), застосування положень МСФЗ 2 буде переважати П(С)БО, тому що суми амортизації обладнання та заробітної плати основних робітників будуть віднесені на собівартість одиниці продукції з розрахунку нормального рівня виробництва [3, с.139].

При порівнянні відмінностей в обліку по МСФЗ і GAAP варто звернути увагу на наступне:

1. Облік договорів на будівництво. МСФЗ допускає тільки один метод

розрахунку виторгу – «Відсоток готовності об'єкта будівництва». Виторг визначається як частина всіх надходжень за договором будівництва пропорційно обсягу робіт, виконаних за звітний період. GAAP допускає два методи визначення виторгу: «Відсоток виконаних робіт» та «Облік виторгу по завершенні усіх робіт, передбачених договором», що відповідає національним стандартам бухгалтерського обліку.

2. Списання матеріалів у виробництво. Відповідно до GAAP дозволене застосування методу LIFO, як для цілей бухгалтерського обліку, так і для складання фінансової звітності. У МСФЗ цей метод виключений із числа припустимих.

3. Оцінка основних засобів. Відповідно до МСФЗ підприємство вправі обирати, капіталізувати витрати за позиковими коштом або відносити їх на витрати поточних періодів. GAAP такої альтернативи не допускає. Відсотки по позиковим коштом, спрямованим на придбання основних фондів, включаються в їхню вартість.

4. Облік витрат на наукові розробки. Визначення нематеріального активу в МСФЗ 38 «Нематеріальні активи» не містить вимоги про виключне право на результати інтелектуальної діяльності (патенти, посвідчення тощо). Тому більшість витрат на наукові розробки капіталізуються, а у GAAP подібні витрати враховуються як витрати поточного періоду.

Між МСФЗ та GAAP є й інші відмінності, пов'язані з поданням звітності, але для вибору способу ведення управлінського обліку вони не дуже важливі.

Дослідивши три різних стандарти обліку, ми дійшли висновку, що для більшості підприємств на даному етапі достатньо використовувати національні стандарти П(С)БО. В той же час, для ведення управлінського обліку, особливо на виробничих підприємствах, більш перспективними є стандарти МСФЗ. Однак поки це тільки перші кроки у даному напрямку, тож питання потребує подальших глибоких досліджень.

Список використаних джерел

1. Боровкина Н. Сходства и различия в учете по МСФО и П(С)БУ / Н. Боровкина / МСФО : практика применения. – 2006. – № 2. – С.36-45.
2. Гундарев В. А. Выбор стандарта ведения управленческого учета / В. А. Гундарев / Экономика и жизнь. – 2014. – № 11. – С. 28-34.
3. Питерс Т. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний) : Пер. с англ. / Т. Питерс / – М. : Прогресс, 2012. – 423 с.

УДК 2964

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Бєленко Г.О., студентка

Одеський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Науковий керівник – Варічева Р. В., к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування

Будь-яке підприємство, не залежно від форми власності та виду господарювання, не одноразово стикається з різноманітними проблемами в управлінні. Ці проблеми виникають як наслідок внутрішньо-організаційних аспектів, так і в залежності від загального зовнішньоекономічного середовища. Але незалежно від їх походження, кожна проблема потребує ретельного осмислення и пошуку вірного вирішення. Задача керівника вчасно отримати необхідну достовірну інформацію, проаналізувати її, сформулювати раціональні рішення й впровадити це рішення у дію.

Кожне підприємство так чи інакше залежить від загальної економічної ситуації в країні. Сюди входять прийняті, спрощені закони, впровадження економічних реформ, загальне становище ринку, місце країни у міжнародних відносинах тощо. Відомий економіст В. М. Добровський визначив декілька